

«8D02201 – Саяси философия» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған Алтайбаева Аяулым Нурболдиевнаның «Түркі дүниетанымының жастардың саяси құндылықтарын қалыптастыруға әсері»

тақырыбындағы диссертациялық жұмысына
РЕСМИ РЕЦЕНЗЕНТТІҢ ЖАЗБАША ПІКІРІ

р/н №	Өлшемшарттар	Өлшемшарттарға сәйкестігі (жауап нұсқаларының бірін сызу)	Ресми рецензенттің ұстанымына негіздеме (ескертуді курсивпен көрсету)
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:	Диссертация жұмысының тақырыбы еліміздегі ғылымның даму басымдықтарының ішінен – 4. «Елдің интеллектуалдық әлеуеті» атты басым бағытының 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағытына сәйкес келеді.
		1) диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірін көрсету);	«8D02201 – Саяси философия» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін мемлекет бюджетінен қаржыландырылған докторантура аясында әзірленген диссертация жұмыс.

		2) диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауын көрсету);	
		3) диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету) келеді.	Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен елеміздегі ғылым дамуының «Елдің интеллектуалдық әлеуеті» атты басым бағытының 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағытына сәйкес келеді.
2.	Ғылым үшін маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ <u>ашылмаған</u> .	Алтайбаева Аяулымның аталған диссертациясы практикалық маңызы зор тақырыпты терең зерттеуімен құнды әрі ол отандық ғылымға елеулі үлес болатын зерттеу жұмысы болып шыққан. Ізденуші қазіргі замандағы жастар мәселесін саяси құндылықтық бағдар бойынша қарастырған әрі оны түркілік дүниетаным аясында негіздеген. Зерттеу жұмысында жастардың саяси дүниетанымын қалыптайтын заманауи цифрлық кеңістіктегі трендтермен қоса, мемлекеттік саясат, жастардың болмысына қатысты бағзы замандардан келе жатқан философиялық-этикалық идеялар мен XX ғасырдағы әлеуметтік философиядағы концептілер ауқымды деңгейде тұжырымдалған. Әрі әр кезеңдегі жастарға қатысты түсініктер мен ғылыми тұжырымдардың контекстуалдық анализі

			берілген. Ең маңыздысы, жастар проблемасын қоғамдағы белсенді әлеуметтік топтың мәселесі ретінде көрсеткен отырып, оны тиімді бағдарлаудың маңызын ашып көрсеткен. Жүйелі құрылымданған диссертация тарауларында жастарға катысты философиялық ақыл-ойдың тарихын ғана зерделеп қоймай, түркілік саяси құндылықтардың бастауына да үнілген, сондай-ақ, дәл қазіргі мемлекеттік саясатқа қолданбалы болатын ұсыныстарды да қамтыған.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі:	Жоғары. Диссертация авторы зерттеу жұмысында жастар мәселесін, құндылық және саяси құндылық ұғымдарын, түркілік дүниетанымның өзегін құрайтын елдік сана феноменін жүйелі түрде концептуалдық мәселеге айналдыра алған, жастардың саяси құндылықтарын бағдарлауға катысты философиялық тұжырымдарды түркілік дүниетаным негіздері бойынша айқындауға тырысқан. Зерттеуде цифрлық қоғам жағдайындағы әлеуметтік өзара әрекет, жастардың әлеуметтенуі мен олардың мәдени контекстегі көріністері кеңінен қарастырылады. Автор жастар мен саяси құндылықтар мәселесіне катысты әлемдік және отандық теориялық тұжырымдамаларға, ұғымдық аппараттарға, категориялық құрылымдарға жан-жақты талдау жасап, тақырыпқа байланысты ғылыми көзқарастарға толыққанды шолу ұсынады. Бұл тұрғыдан алғанда, зерттеу жұмысы жастардың саяси құндылықтарының түркілік дүниетаным аясындағы сабақтастығын ашуға бағытталған тың ізденіс десек болады. Сонымен қатар, зерттеуші мәселені тек сипаттап қана қоймай, оған катысты өзіндік теориялық тұжырымдар мен ғылыми пайымдауларын да ұсына
		1) жоғары;	
		2) орташа;	
		3) төмен;	
		4) өзі жазбаған.	

			отырып, жастар жастардың саяси құндылықтарын бағдарлаудың жаңа тәсілдерін де ұсынады. Осы арқылы автор тақырыптың ғылыми өзектілігі мен тәжірибелік маңызын айқындап, қазіргі философиялық ойға қосар үлесін де сипаттай алған. Автордың тақырыпқа қатысты жарияланымдары да зерттеу жұмысына қойылатын өзі жазу принципіне толығымен сәйкестігін айқындайды. Диссертанттың тақырыптан туындайтын өзіндік тұжырымдары жұмыс барысында ғылыми көзқарастарымен айкындалып, концептуальдық түрде жүйеленген.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі:	Жеткілікті негізделген. Диссертация авторы зерттеу тақырыбының өзектілігін қазіргі өркениеттің даму процесіндегі цифрлық кеңістіктегі құндылықтық бағдардың көпқырлы сипат алуымен және мемлекеттік саясатта мәселені айқындап, жастардың саяси көзқарастарын тарихи сабақтастық тұрғыда құрылымдау қажеттігі тұрғысынан негіздеген. Автор жастардың саяси құндылықтарын бағдарлау мәселесіне қатысты әлеуметтік немесе цифрлық кеңістіктегі қырларымен ғана шектелмей, бұл құбылысқа философиялық тұрғыдан баға берілуі қажеттілігін ашып көрсете алған. Зерттеу жұмысында жастар мен құндылық ұғымының мазмұны мен оның философиялық ақыл-ой тарихымен өзара байланысы жан-жақты қарастырылып, бұл құбылыстың заманауи қоғамдағы мәні мен салдарын түркілік дүниетанымның өзегін құрайтын елдік дәстүр аясында негіздеген. Түркілік саяси құндылықтардың құрылымдық-функционалдық және концептілік негіздерін ашып көрсету мақсатында қолданған әдістемесі де тақырыптық өзектілігін айқындауға септескен деуге болады. Түркілік дүниетанымның өзегін құрайтын ұғымдарды аршып алуға тырысуы әрі оны қазіргі заманғы цифрлық кеңістікке
		1) негізделген;	
		2) ішінара негізделген;	
		3) негізделмеген.	

			интеграциялануы тиіс маңызды құбылыс ретінде қарастыруы – тақырыпқа катысты іштей дайындығынын зор екенін көрсетеді. Жұмыстың жалпы құрылымы оның өзектілігімен іштей үндескен. Соның нәтижесінде зерделеніп отырған мәселе бойынша автор бірегей танымдық, әдістемелік негіз жасай алған. Диссертациялық жұмыста тандалған тақырыптың өзектілігі мен оны философия ғылымы тұрғысынан зерттеп, талдаудың қажеттігі тиісті ғылыми танымдық деңгейде, ішкі бірлік принципі негізінде айқындалған.
	4.2	Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды: 1) айқындайды; 2) ішінара айқындайды; 3) айқындамайды.	Пікір беріліп отырған диссертациялық зерттеу еңбегінде берілген тақырыптың мазмұны толықтай ашылған. Жұмыстың тараулары мен бөлімдерінде жұмыс тақырыбына байланысты қойылған мақсаттар ретімен орындалып, тиісті талдау жұмыстарын іске асырған. Зерттеу жұмысында жастардың саяси құндылықтары мен оны түркілік дүниетаным аясында қайта бағдарлау мәселесі, оның цифрлық қоғам жағдайындағы көрініс беру ерекшеліктері бойынша жан-жақты талданған. Автор диссертация тақырыбына сәйкес саяси құндылық ұғымының мазмұнын, оны тудыратын әлеуметтік-мәдени алғышарттарды, философиялық ақыл-ойдағы жастар ұғымының эволюциясын және түркілік дүниетанымдағы елдік ұғымдардың маңызын кешенді түрде қарастырған. Сонымен қатар, философия тарихындағы жастар ұғымына қатысты көзқарастар мен қазіргі әлеуметтік философиядағы жастар ұғымының ерекшеліктерін салыстыру, құндылық нормаларының трансформациясын талдауы мен мемлекеттік жастар саясатын қайта бағдарлау жолдарын ұсынуы арқылы зерттеу мазмұны жұмыс тақырыбының мәнін толық ашып көрсетеді. Диссертация құрылымы, мазмұны және талдау деңгейі тақырыппен толық

			үйлесіп, онын ғылыми аясын нақты айқындайды.
	4.3. Максаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді:	1) сәйкес келеді;	Диссертант жұмыс алдына қойылған максат пен міндеттерді дәлелді негіздей отырып, жүйелі түрде ішкі сабақтастықты сақтай отырып орындаған. Максаты мен міндеттері диссертациялық жұмыстың тақырыбына жеткілікті дәрежеде сәйкес келеді. Әрбір бөлім жастар ұғымын саяси-философиялық тұрғыда талдаудың концептуалдық бағдарларын айқындау максатына қызмет етеді. Зерттеудің теориялық негіздері, жастардың саяси құндылықтары ұғымының мәні мен мазмұны, оның философиядағы орны, цифрлық қоғам жағдайындағы жастардың түркілік дүнитеаным аясындағы саяси құндылықтық бағдарын айқындау жолдары логикалық бірізділікпен берілген. Жұмыстың құрылымдық бөлімдері жастар мәселесін философиялық аспектіде талдауға мүмкіндік беріп, зерттеу барысында қойылған міндеттердің орындалуын камтамасыз етеді. Ізденуші алдына қойылған тақырыпқа сай максаты мен міндеттерін жүйелі және дәлелді тұжырымдап, тұтастық пен логикалық бірізділік қағидасын сақтаған
		2) ішінара сәйкес келеді;	
		3) сәйкес келмейді.	
	4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық байланысқан:	1) толық байланысқан;	Жұмыс жоспары негізгі зерттеу тақырыбына сәйкес жасалған ғылыми және жұмысқа қойылатын теориялық, методологиялық талаптарға сай келеді. Диссертациялық зерттеу жұмысында оның барлық бөлімдері өзара тығыз логикалық және мазмұндық байланыста кешенді түрде жүзеге асырылған. Зерттеу жұмысының құрылымдық бөлімдерінде жұмыс тақырыбы ішкі бірлікте, логикалық тиісті дәйектемелер мен ғылыми тұжырымдау арқылы бірізділік қағидасын сақтай отырып тұжырымдалған және толық байланысқа ие. Зерттеу жұмысында
		2) ішінара байланысқан;	
		3) байланыс жоқ.	

		барлық бөлімдерінің ғылыми методологиялық өзара сабақтастығы, мазмұндық тұтастығы сақтала отырып жастардың саяси құндылықтарына түркілік дүниетанымның әсері толыққанды зерделенген. Құрылымдық жағынан пікір беріліп отырған диссертациялық жұмыс кіріспеден, үш тараудан, тарауішілік бөлімшелерден, қорытындыдан, әдебиеттерден құралған. Оның бәрі негізгі зерттеу тақырыбы мен жұмыс мазмұнымен үндестік құрып тұр.
	4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған:	Зерттеу жұмысында осы тақырыптағы әлемдік және отандық зерттеу жұмыстары салыстырмалы түрде талданып, олардың өзіндік ерекшелігі, идеялық қағидаларының мазмұны мен маңызы анықталып, оларға автордың сыни талдау көзқарасы берілген.
	1) сыни талдау бар;	Диссертациялық жұмыста автор басқа авторлардың, зерттеуші ғалымдардың көзқарасына шолу жасай отырып, өзінің ой тұжырымдара салыстырмалы талдау жасау түрінде жүзеге асырған.
	2) талдау ішінара жүргізілген;	Автор ұсынған тұжырымдар мен қағидалар бұрыннан белгілі теориялармен салыстырылып, олардың шектеулері мен кемшіліктері негізінде жаңа көзқарастардың артықшылықтары дәлелді түрде көрсетілген. Сонымен қатар, түркілік дүниетанымның өзегі құрайтын басты ұғымдарды феноменологиялық тұрғыда талдауы жаңа әдістемелік бағдар ұсынады. Бұл тұрғыдан алғанда, зерттеу нәтижелері отандық ғылымда жастардың құндылықтық бағдарын түркілік дүниетаным негізінде философиялық мәселе ретінде түсінудің тың бағытын қалыптастыруға үлес қосады.
	3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген;	Автор өзінің жаңа көзқарасын басқа ғылыми зерттеулердің жұмыстарын талдау негізінде және қазіргі қоғамдық шындықпен үйлестіру, объективтік қағидасы аясында көрсеткен.
	4) талдау жоқ.	

5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен ережелер жаңа ма?	Ізденушінің зерттеу жұмысындағы ғылыми нәтижелер мен қағидаттары толығымен жаңа болып табылады. Автор зерттеу нәтижесінде жаңа жүйелі қағидаларды ұсына білген. Диссертациялық зерттеуде тек қана мәселенің қолданбалы, теориялық емес, прагматикалық аспектілері де қаралып, автор өз көзқарасын барынша негіздеген. Автордың ғылыми жұмысы философия саласында жастардың саяси құндылықтарының қалыптасу үдерісін, оның әлеуметтік және эсаяси-философиялық аспектілерін терең талдай отырып, жаңа теориялық тұжырымдар мен ғылыми қағидаларды ұсынады. Зерттеу нәтижелері дәстүрлі әлеуметтік философия теорияларынан ерекшеленіп, цифрлық қоғамдағы жастардың құндылықтық бағдарларын, әлеуметтік нормалар мен жастар ұғымының философиялық ақыл-ойдағы эволюциясын түсінуге бағытталған. Сонымен қатар, диссертацияда ұсынылған ғылыми тұжырымдар мен әдістемелік тәсілдер цифрлық қоғамдағы жастардың құндылықтық бағдарларын зерттеу саласындағы жаңалық ретінде бағаланады және философия саласында дамуына тың серпін береді.
		1) толығымен жаңа;	
		2) ішінара жаңа (25–75% жаңа);	
		3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	
		5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа ма?	
		1) толығымен жаңа;	
		2) ішінара жаңа (25–75% жаңа);	
		3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	Диссертацияның қорытындылары толығымен жаңа және теориялық-методологиялық тұрғыдан жеткілікті болып табылатын дәйектемелерге негізделген. Жұмыста ұсынылған теориялық тұжырымдар мен нәтижелер бұрын ғылыми айналымда жүйелі түрде қарастырылмаған жастардың саяси құндылықтарының түркілік дүниетанымдағы негіздері мен цифрлық кеңістіктегі трансформациясын саралауға арналған. Зерттеу қорытындылары нақты теориялық-методологиялық негізге сүйеніп жасалған және

		олар философия ғылымының қазіргі даму талаптарына жауап береді. Автор ұсынған жанаша көзқарастар мен түсіндірмелер цифрлық қоғам жағдайында туындап отырған жастардың саяси құндылықтарын жанаша пайымдауға мүмкіндік береді.
	5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе?	Жұмыстың теориялық негіздері мен қорытындыларын - практикалық қолданыстар саласына, ғылыми-техникалық зерттеулерде философиялық әдістеме тұрғысынан басшылыққа алуға болады. Бұл жағынан зерттеу әдіснамалық қағидат жағынан жаңа болып табылады.
	1) толығымен жаңа;	Жастардың саяси құндылықтарының эволюциясы мен оның түркілік дүниетанымдағы іздерін қарастыруы – қазіргі жастар саясатын құндылықтық тұрғыда қайта бағдарлауға жауап беретін ғылыми ұстанымдардың бірегей үлгісі саналады.
	2) ішінара жаңа (25–75% жаңа);	Зерттеу нәтижелері түркі дүниетанымындағы мемлекеттілік, бірлік және әлеуметтік әділеттілік идеалдарының трансформациясын талдау арқылы жастардың саяси мәдениетін қалыптастыру мен мемлекеттік жастар саясатын реттеу тетіктеріне әдістемелік бағдар береді. Бұл – әсіресе өскелең ұрпақ ортасындағы саяси енжарлық пен нигилизмнің алдын алу, азаматтық белсенділікті арттыруға арналған білім беру платформаларында қауіпсіз әрі құндылыққа негізделген орта қалыптастыру және ұлттық саяси мәдениетті дамыту салаларында қолдануға болатын тұжырымдар.
	3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	Диссертациялық жұмыстың теориялық қағидаттары саяси философияның маңызды теорияларына негізделген. Сондықтан алынған нәтижелерді жаһандану жағдайындағы тұлғаның әлеуметтік-саяси бейімделуі мен азаматтық жауапкершілігін арттыруға бағытталған басқарушылық шешімдер үшін қолдануға

			болады.
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген (qualitative research (квалитатив ресеч) және өнер және гуманитарлық ғылымдар бойынша даярлық бағыттары үшін).	Ізденуші диссертациялық зерттеуінде ұсынылған негізгі қорытындылар ғылыми негізділігімен ерекшеленеді және жұмыстың теориялық-әдіснамалық аппаратына толық сәйкес келеді. Түркі дүниетанымын жастардың саяси мәдениеті мен құндылықтар жүйесін қалыптастырушы негіз ретінде қарастыру арқылы зерттеуші қазіргі қоғамдағы тұлғалық саяси мінез-құлықтың жаңа сипаттарын ашып көрсетеді. Бұл қорытындылар саяси философиядағы өзекті мәселелерді терең түсіндіруге бағытталған және жаһандану жағдайындағы жастардың саяси санасындағы өзгерістерді дәйекті түрде талдайды. Зерттеуде пайдаланылған дереккөздер, теориялық тұжырымдамалар және философиялық категориялар негізінде жасалған нәтижелер логикалық тұрғыдан жүйелі және ішкі бірізділікпен дәлелденген. Автор жастардың саяси құндылықтары мәселесінің әлеуметтік-мәдени алғышарттарын, оның жастар саясатындағы орнын нақты көрсетіп, оларды философиялық тұрғыда негіздеген. Осылайша, диссертациялық жұмыста ұсынылған қорытындылар өзектілігімен, теориялық тереңдігімен және философиялық дәйектілігімен ерекшеленіп, жастардың саяси құндылықтарын философия ғылымы аясында жаңа деңгейде қарастыруға жол ашады.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі ережелер	Әрбір ереже бойынша келесі сұрақтарға жеке жауап беру қажет: 7.1 Ереже дәлелденді ме?	7.1. Дәлелденді. Зерттеуші қорғауға 8 қағидат шығарған. Ол қағидаттар жұмыстың тақырыбына сәйкес келіп, мазмұнынан теориялық, методологиялық, логикалық тұрғыдан туындап тұр. Қорғауға шығарылған негізгі ережелер толықтай дәлелденген және

		1) дәлелденді;	зерттеушінің өз ғылыми ізденістерінің нәтижесі ретінде ұсынылған. Бұл қағидаттар диссертацияның тақырыбына сәйкес келіп, оның мазмұнынан теориялық, әдіснамалық және логикалық тұрғыдан қисынды түрде туындайды. Зерттеу барысында ұсынған қағидаттар жұмыс көлемінде қарастырылған мәселелердің кешенді шешімін қамтамасыз етеді.
		2) шамамен дәлелденді;	
		3) шамамен дәлелденбеді;	
		4) дәлелденбеді;	
		5) бұл тұжырымда ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.	
		7.2 Тривиалды ма?	7.2. Жок. Автор қағидаттарды тын көзқарас, тұжырым тұрғысынан негіздеген.
		1) ия;	
		2) жоқ;	7.3. Жаңа. Зерттеуші еліміздің философия саласында бұрын арнайы қарастырылмаған қағидаттарды жаңалық деңгейінде өзектендірген.
		3) бұл тұжырымда ереженің тривиалды екенін тексеру мүмкін емес.	
		7.3 Жаңа ма?	7.4. Қолдану деңгейі кең. Қорғауға шығарылып отырған диссертациялық зерттеу нәтижелерінің қолдану ауқымы кең және көпқырлы болып саналады. Олар философия саласында, атап айтқанда жастардың саяси құндылықтарын бағдарлауды зерттеуде философиялық-этикалық тұрғыдан маңызды рөл атқарады. Сонымен қатар, зерттеу қорытындылары жалпы гуманитарлық ғылымдарда, техника мен ақпараттық технология салаларында, сондай-ақ әлеуметтік қатынастарда, жастар саясаты саласында басшылыққа алына алады. Бұл нәтижелер жастар саясатын бағдарлау және әлеуметтік қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелерін шешуде теориялық және практикалық маңызы зор.
		1) ия;	
		2) жоқ;	
		3) бұл тұжырымда ереженің жаңашылдығын тексеру мүмкін емес.	
		7.4 Қолдану деңгейі:	
		1) тар;	
		2) орташа;	
		3) кең	
		4) бұл тұжырымда ереженің қолдану	
			7.5. Диссертацияның негізгі ғылыми нәтижелері мен

		деңгейін тексеру мүмкін емес.	корытындылары 4 ғылыми мақалада және 1 Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары жинағында жарияланған. Оның біреуі Scopus базасына кіретін журналда, үшеуі Қазақстан Республикасы ҒЖБМ Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған журналдарда жарық көрген. Жарияланған мақалалар зерттеу жұмысының тақырыбы мен мазмұнын толықтай қамтиды.
		7.5 Мақалада дәлелденген бе?	
		1) ия;	
		2) жоқ	
		3) бұл тұжырымда мақаладағы ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.	
8.	Дәйектілік қағидаты.	8.1 Әдіснаманы тандау – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған:	Әдістеме қолданысы зерттеудің мазмұнын ашуға толығымен негізделген және зерттеу жұмыстарының теориялық-әдіснамалық талаптары мен алдына қойған міндеттеріне сәйкес келеді. Жұмыс барысында автор философиялық-әлеуметтанулық, герменевтикалық, феноменологиялық әдістерді жұмыстың алдына қойған мақсатына жету құралы ретінде орынды қолданған. Аталған әдістер арқылы диссертациялық жұмыстың мақсат, міндеттерін жүзеге асыруда дәйектілік принципі басшылыққа алынғаны жұмыстың нәтижелігімен айқындалады.
	Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	1) ия;	
		2) жоқ.	
		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және	
			Диссертацияда ұсынылған теориялық қорытындылар мен ғылыми тұжырымдар бір-бірімен өзара байланысты және дәлелді түрде негізделген. Автор зерттеу барысында көтерілген мәселелерге сыни көзқараспен дәлелдемелер келтірген. Сондықтан бұл сала бойынша «иә» деген жауапқа сәйкес келеді.

	интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:	
	1) ия;	
	2) жок.	
	8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді):	Диссертациялық жұмыстағы теориялық қорытындылар мен алынған нәтижелер тиісті ғылыми әдебиеттерге, философиялық және тарихи-мәдени концепцияларға, әлеуметтік тәжірибелер мен зерттеу нысанына катысты нақты мысалдарға сүйене отырып негізделген. Ізденуші түрлі теориялық бағыттар мен ғылыми көзқарастарды салыстырмалы талдау арқылы зерттеу мәселесіне катысты өзіндік авторлық тұжырымдар жасауға талпыныс білдірген.
	1) ия;	
	2) жок.	
	8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми	Жұмыстың негізін құрайтын мәлімдемелер жеткілікті деңгейде жұмыс тақырыбы бойынша тиісті ғылыми әдебиеттермен және нақты сілтемелермен расталған.

		әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған.	
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті/жеткіліксіз.	Жұмыстың негізін құрайтын мәлімдемелер тиісті ғылыми әдебиеттермен, оның ішінде гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдар саласындағы отандық және шетелдік мамандардың еңбектерімен, сондай-ақ жастар мен құндылық, саяси құндылық, түркілік дүниетанымға катысты маңызды зерттеулермен жан- жақты расталған. Диссертацияда қолданылған 160 дереккөз құрамында философиялық, мәдени және әлеуметтік теорияларға катысты ғылыми еңбектер кеңінен қамтылған. Бұл әдебиеттер жұмыстың теориялық және методологиялық негізделуіне толық мүмкіндік беріп, әдеби шолу үшін жеткілікті деңгейде деп бағаланады.
9	Практикалық құндылық қағидаты	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы:	Бар. Диссертациялық зерттеудің теориялық маңызы түркі дүниетанымының жастардың саяси құндылықтарын қалыптастырудағы рөлін әлеуметтік-философиялық тұрғыдан терең пайымдауға негізделген тұжырымдар мен қағидаттардың академиялық дискурстағы жаңа методологиялық бағыттарды айқындауында көрініс табады. Зерттеу нәтижелері саяси философия, этномәдениеттану, саяси әлеуметтану және аксиология салаларындағы теориялық базаны байыта отырып, дәстүрлі құндылықтар мен қазіргі заманғы саяси сананың сабақтастығын ғылыми тұрғыдан негіздеуге мүмкіндік береді. Сонымен қатар, жұмыста ұсынылған концептуалды тұжырымдар мен жаңа категориялық аппараттар жаһандану дәуіріндегі ұлттық бірегейлік пен саяси мәдениеттің өзара ықпалдасу заңдылықтарын тереңірек
		1) бар; 2) жоқ.	

			түсінуге септігін тигізеді. Зерттеу қорытындылары жоғары оқу орындарында ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізуде, философия мен саясаттанудың өзекті мәселелері бойынша дәріс курстары мен арнайы семинарларды дайындауда іргелі теориялық негіз ретінде қолданылуға лайықты. Осы тұрғыдан, диссертацияның нәтижелері қазіргі заманғы отандық гуманитарлық ғылымдар жүйесінің концептуалды өрісін кеңейтуге және түркілік интеллектуалды дәстүрдің концептілерін жүйелеуге нақты үлес қосады.
	9.2	Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары:	Иә. Диссертациялық зерттеудің практикалық құндылығы түркі дүниетанымының жастардың саяси құндылықтарын қалыптастырудағы рөлін терең талдауға негізделген тұжырымдар мен қағидаттардың қазіргі қоғамдағы әлеуметтік-саяси, философиялық және мәдени проблемаларды шешуге бағытталуында көрініс табады. Зерттеу нәтижелері білім беру, идеологиялық жұмыс, жастар саясаты және азаматтық қоғам институттары салаларында жастар арасындағы саяси енжарлық пен нигилизмнің алдын алу мен ұлттық құндылықтарға негізделген саяси мәдениет стратегияларын әзірлеуде қолданылуы мүмкін. Сонымен қатар, жұмыста ұсынылған философиялық және мәдениеттанулық тұрғыдан негізделген шешімдер ұлттық саяси сананы дамыту және тұлғалардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастыруға ықпал етеді. Зерттеу қорытындылары мемлекеттік және қоғамдық ұйымдардың, білім беру мекемелерінің, сондай-ақ жастар ортасындағы құндылықтар жүйесін реттеуші құрылымдардың жұмысында практикалық бағдарлама ретінде қолданылуға лайықты. Осы тұрғыдан, диссертацияның нәтижелері қазіргі заманғы ұлттық саяси мәдениеттің тұрақты дамуына және қоғамдағы әлеуметтік-саяси тұрақтылықты нығайтуға нақты үлес
		1) ия;	
		2) жоқ.	

			қосады.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа ма?	Толығымен жаңа. Зерттеу түркі дүниетанымындағы мемлекеттілік, бірлік пен әділеттілік идеяларын жастардың саяси құндылықтар жүйесін қалыптастырудың негізі ретінде жан-жақты талдау арқылы
		1) толығымен жаңа;	қазіргі қоғамдағы азаматтық белсенділік нормаларын дамытуға
		2) ішінара жаңа (25-75% жаңа);	бағытталған нақты ұсыныстарды ұсынады. Бұл ұсыныстар білім
		3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	беру саласында, қоғамдық және мәдени ұйымдарда, сондай-ақ мемлекеттік жастар саясатын жетілдіру мен ұлттық бірегейлікті қорғауда тиімді қолданылуға қабілетті. Сонымен қатар, жұмыс құндылықтар трансформациясы контекстінде әлеуметтік-саяси жауапкершілік пен азаматтық стандарттарды жетілдіруде практикалық маңызы бар стратегиялар мен әдістерді қалыптастырады. Осы нәтижелер мемлекеттік және қоғамдық институттардың идеологиялық қауіпсіздік пен әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз етуге бағытталған бағдарламаларында негіз ретінде пайдаланылуы мүмкін. Мұндай кешенді тәсіл жастар арасындағы саяси енжарлықтың алдын алу және оған қарсы күресте философиялық және мәдениеттану ғылымдарының теориялық және әдіснамалық әлеуетін тиімді іске асыруға мүмкіндік береді. Осылайша, диссертацияның практикалық ұсыныстары қазіргі қоғамдағы саяси-мәдени өзгерістер мен құндылықтар дағдарысының терең мәселелерін шешуде нақты нәтижелерге жетуге ықпал етеді.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы:	Жоғары. Пікір беріліп отырған диссертациялық жұмыстың жазу және ресімдеу сапасы академиялық жазу нормасына сәйкес және жоғары деп бағалауға болады. Жұмыста талапқа сай ғылыми стиль сақталып, жалпы логикалық, ғылыми әдістер, ғылыми терминдер, категориялық аппарат тиісінше қолданылып, дәйекті тұжырымдар
		1) жоғары;	
		2) орташа;	
		3) орташадан төмен;	

		4) төмен.	жасалған, жұмыс барысында техникалық рәсімдеу ғылыми жұмыстарға қойылатын талаптарға сәйкес жоғары сапалы деңгейде жүзеге асырылған
11.	Диссертацияға ескертулер		1. Жекелеген бөлімдерде теориялық пайымдауларды нақты мысалдармен толықтыру жұмыстың мазмұнын тереңдете түсер еді. 2. Кейбір бөлімдерде терминологияны ақпаратты түсіндіру, мағынасын ашу жетіспейді, ол жұмыстың ғылыми әлеуетін арттыра түседі. Алайда, бұл ескертулер диссертацияның ғылыми жаңалығы мен маңыздылығына ешқандай кері ықпал етпейді. Зерттеу негізгі мақсаттары мен міндеттерін толығымен орындап, өзекті мәселеге жана ғылыми көзқараспен қарауға мүмкіндік береді. Осы тұрғыдан, диссертацияның философия, саяси философия саласына қосқан үлесі жоғары бағалануға лайық.
12.	Докторант мақалаларының зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми деңгейі (диссертация мақалалар сериясы нысанында қорғалған жағдайда ресми рецензенттер докторанттың зерттеу тақырыбы		1. Алтайбаева А.Н., Телебаев Ф.Т., Бексейит А.М. Политический концепты в традиционном тюркском миропонимании // Философия. Журнал Высшей школы экономики. – Современная философия 2024. – Т. 8, № 3. – С. 176-206. Бұл мақалада дәстүрлі түркі дүниетанымындағы саяси концептілер мен билік институттарының философиялық негіздері кеңінен қарастырылған. Авторлар тарихи деректер мен ойшылдардың мұраларына сүйене отырып, түркілік мемлекеттілік, билік пен әділеттілік ұғымдарының мәнін талдайды. Жұмыста көшпенділер қоғамындағы саяси мәдениеттің өзіндік ерекшеліктері мен оның әлеуметтік құрылымды реттеудегі рөлі сипатталған. Мақалада ұсынылған теориялық тұжырымдар түркі халықтарының саяси философиясын тереңірек түсіну үшін өзекті болып табылады. 2. Алтайбаева А.Н., Телебаев Ф.Т. Түркі халықтарының саяси

	бойынша әр мақаласының ғылыми деңгейін зерделейді)	құндылықтарының жастар санасына әсері // Вестник Карагандинского университета. Серия «История. Философия». – 2024. – Т. 29, № 2 (114). – Б. 222-237. Бұл мақалада дәстүрлі түркілік саяси құндылықтар мен идеалдардың қазіргі жастардың саяси санасы мен мәдениетін қалыптастырудағы маңызды рөлі талданады. Авторлар тарихи құндылықтар мен заманауи үдерістердің сабақтастығына, сондай-ақ өскелең ұрпақтың азаматтық позициясына ерекше көңіл бөледі. Мақалада ұлттық код пен мемлекетшілдік сананы нығайту арқылы жастар арасындағы саяси енжарлықтың алдын алу мүмкіндіктері ғылыми тұрғыдан негізделеді. Бұл зерттеу жастар саясаты мен құндылықтар аксиологиясын зерттеуде жоғары маңызға ие. 3. Altybaeva A.N., Telebaev F.T., Tashgyn A., Rau I. Influence of philosophical and political values in Kazakhstan // ҚазҰУ хабаршысы. Философия, мәдениеттану, саясаттану сериясы. – 2024. – № 3 (89). – Б. 26-36. Мақалада қазіргі Қазақстандағы философиялық және саяси құндылықтардың қоғамдық санаға тигізетін ықпалы мен трансформациялық үдерістері зерттеледі. Авторлар жаһандану дәуіріндегі ұлттық бірегейлік пен саяси бағдарлардың өзара байланысын талдап, қоғамдық тұрақтылықты сақтаудың алғышарттарын қарастырады. Зерттеу барысында еліміздегі құндылықтар жүйесінің қалыптасу ерекшеліктері зерделеніп, оңтайлы әлеуметтік-саяси бейімделу механизмдері ұсынылады. Мұндай кешенді талдау отандық саяси философия өрісін кеңейтуге бағытталған. 4. Алтайбаева А.Н., Телебаев Ф.Т. Құндылық теориялары және саясат пен құндылық қатынасы // Философиялық және қоғамдық-

гуманитарлық «Адам әлемі» журналы. – 2024. – № 4 (102). – Б. 117-124.

Бұл мақалада аксиологиялық ілімдер тұрғысынан құндылық теорияларының дамуы және саяси үдерістер мен құндылықтар жүйесінің өзара қатынасы талданады. Авторлар саяси шешімдер қабылдау мен мемлекеттік басқару ісіндегі моральдық-этикалық нормалардың ролін философиялық тұрғыдан негіздейді. Құндылықтардың қоғамды біріктіруші және реттеуші күш ретіндегі қызметі қарастырылып, олардың саяси мәдениетпен ықпалдасу заңдылықтары айкындалады. Зерттеу заманауи қоғамдық-саяси қатынастарды реттеудің теориялық базасын нығайтады.

5. Алтайбаева А.Н. Өскелен жастарға құқықтық тәрбие беру – Жана Қазақстанның жаңғыру жолына апаратын алғышарттардың бірі // І Аманжол Қасабек оқулары философия ғылымының докторы, профессор Қасабек Аманжол Қасабекұлының 80 жылдығына, Бүкіләлемдік философия күніне арналған «Қазақ философиясын зерттеудің әдіснамалық негіздері» атты Халықаралық ғылыми-теориялық конференциясының жинағы. Алматы. – 17.11.2023. – Б. 189-194.

Конференция материалында Жана Қазақстанның даму стратегиясы контекстінде жастарға құқықтық және азаматтық тәрбие берудің өзекті мәселелері көтеріледі. Автор құқықтық мәдениетті ұлттық құндылықтармен ұштастыра отырып дамытудың әдістемелік алғышарттары мен бағыттарын ұсынады. Тұлғаның әлеуметтік жауапкершілігін арттыру мен құқықтық нигилизмнің алдын алу шаралары қазақ философиясының дәстүрлі қағидалары шеңберінде сараланады. Бұл жұмыс жастар ортасында азаматтық сананы

		калыптастырудың практикалық және әдіснамалық негіздерін көрсетеді.
13.	Ресми рецензенттің шешімі (осы Үлгі ереженің 28-тармағына сәйкес)	Зерттеу жұмыс тақырыбының өзектілігін, диссертацияның ғылыми жаңалықтары мен теориялық, практикалық маңыздылығын ескере отырып, «8D02201 – Саяси философия» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін Алтайбаева Аяулым Нурболдиевнаның «Түркі дүниетанымының жастардың саяси құндылықтарын калыптастыруға әсері» тақырыбында жазылған диссертациялық жұмысы докторлық диссертацияға қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді. Диссертация авторы Алтайбаева Аяулым Нурболдиевнаға «8D02201 – Саяси философия» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруді ұсынамын.

Ресми рецензент:

философия ғылымдарының докторы,
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық
университетінің профессоры

